

Aan de fracties van de lokale politieke partijen
(Via de griffie)

Betreft: Verkiezingsprogramma 2026

Utrecht, 10 april 2025

Arthur van Schendelstraat 550
3511 MH Utrecht
T (030) 244 70 00
IBAN: NL25 ABNA 0605 9595 95
info@jantjebeton.nl
www.jantjebeton.nl
Beschermvrouw Prinses Beatrix

Geachte heer/mevrouw,

De **Jantje Beton Prijs voor meest speelvriendelijke gemeente** wordt vandaag uitgereikt. Met de drie genomineerde gemeenten, Apeldoorn, Breda en Utrecht laten we prachtige voorbeelden zien van hoe gemeenten kunnen voldoen aan de Jantje Beton criteria voor een goed speelbeleid.

Helaas is dit nog niet in alle gemeenten het geval. Het Mulier Instituut liet in 2023 zien dat 63% van de gemeenten nog geen speelruimtebeleid heeft. Urgentie en politieke visie op de gezonde ontwikkeling van kinderen en leefbare gemeenten zijn het startpunt voor een goed beleid en uitvoering.

Wij doen daarom vandaag een beroep op u als lokale politieke partij: **geef in het verkiezingsprogramma voor de komende gemeenteraadsverkiezingen prioriteit aan speelruimte en speelkansen voor kinderen.**

Waarom een speelvriendelijke gemeente?

Het is onomstotelijk bewezen dat kinderen die regelmatig buitenspelen niet alleen fysiek gezonder zijn, maar ook beter scoren op sociale en mentale ontwikkelingsaspecten¹. Recent werd dit bewijs aangevuld met inzichten vanuit Finland over dat natuurlijk spelen bijdraagt aan het voorkomen van allergieën en astma². Buitenspelen in de buurt is de basis van een leven waarin voldoende beweging vanzelfsprekend is en waarin kinderen motorische vaardigheden spelenderwijs ontwikkelen, leren omgaan met uitdagingen en zelfvertrouwen opdoen.

Jantje Beton maakt zich **grote zorgen** over de huidige situatie. Volgens het RIVM heeft in 2050 64% van de bevolking, vooral jongeren, overgewicht³. Uit onderzoek van Verian in opdracht van Jantje Beton blijkt dat maar liefst ruim 400.000 kinderen nooit of bijna nooit buiten spelen. Slechts 13% van de kinderen speelt dagelijks buiten⁴.

Sociale omstandigheden spelen een steeds grotere rol. In stedelijke gebieden ervaren kinderen vaker dat de buitenruimte onveilig is. Uit het onderzoek van Jantje Beton blijkt dat 47% van de kinderen in zeer stedelijke gebieden het gevoel heeft dat buitenspelen gevaarlijk is, tegenover 35% gemiddeld. Dit wordt verder versterkt door de ervaring van ouders: 1 op de 6 ouders in wijken met weinig groen geeft aan dat zij regelmatig het gevoel hebben dat het buitenspelen van hun kinderen gevaarlijk is, vergeleken met 1 op de 17 ouders gemiddeld. Het ervaren gevaar zit in verder weg gelegen speelplekken, verkeer en sociale veiligheid.

De afgelopen jaren zien we dus een zorgwekkende trend: steeds meer kinderen zitten binnen. Deze afname heeft ernstige gevolgen voor de fysieke gezondheid van onze kinderen, en voor hun sociale en mentale ontwikkeling. Als we deze trend niet keren, dreigen we een generatie te verliezen die onvoldoende beweegt, wat ernstige gezondheidsgevolgen met zich meebrengt, zoals obesitas, slechte motorische ontwikkeling en mentale problemen.

¹ [Buitenspelen, bewezen gezond. Generation R en Jantje Beton, 2024 2024 02 Infographic Generation R v4](#)

² [In Finland keldert het aantal astmapatiënten, wroeten in de aarde helpt](#)

³ [Overgewicht zal blijven toenemen tot 2050, vooral onder jongvolwassenen | RIVM](#)

⁴ [Buitenspelen 2024. Verian in opdracht van Jantje Beton, 2024 rapport - Buitenspelen kinderen 2024 - Jantje Beton](#)

Wat is er nodig?

Gemeenten hebben een grote verantwoordelijkheid in het faciliteren van buitenspelen. Wij vragen u in uw lokale verkiezingsprogramma aandacht te besteden aan:

1. Het creëren van fysieke ruimte voor spelen en bewegen

Er wordt te weinig ruimte voor kinderen in de openbare ruimte ingebouwd, vooral in stedelijke gebieden, waar 60% van de bebouwing plaatsvindt. Bij de grote bouwopgave van nu, zien we dat de voorzieningen zoals speelruimte niet (voldoende) meegroeien. Dit is juist cruciaal om gemeenten leefbaar te houden nu en in de toekomst. We pleiten voor richtlijnen in nieuwbouw en herinrichting van wijken. Ook het beter gebruiken van bestaande ruimte dichtbij huis is nodig. Bijvoorbeeld door schoolpleinen open te stellen en scholen via een regeling te stimuleren het plein groener en speelser te maken.

2. Inzetten op het sociale aspecten van buitenspelen en participatie

Het betrekken van kinderen en buurtbewoners bij de ontwikkeling van speelruimtes verhoogt de kwaliteit en het gebruik ervan. Investeren in 'gezonde buurten', waar jong en oud kunnen bewegen, spelen en sporten in een groene omgeving, bevordert zowel fysieke gezondheid als sociale cohesie. Dit draagt bij aan het algemeen welzijn van mensen. Het voortzetten van de inzet van beroepskrachten en vrijwilligers, zoals buitenspeelcoaches, is essentieel om kinderen in een veilige omgeving vrij te laten spelen. De aanwezigheid van en trainingen voor jeugdwerkers en buurtsportcoaches versterken deze aanpak. Zie daarvoor: [Training Buitenspeelcoach: word expert in vrij buitenspelen! | Jantje Beton](#)

3. Waarderen en ondersteunen speeltuinorganisaties

Door vrijwilligers beheerde speeltuinen hebben maatschappelijk bijzonder veel meerwaarde. Een maatschappelijke kosten-batenanalyse door Ecorys (2021)⁵ laat zien dat op landelijk niveau het speeltuinwerk onze samenleving gemiddeld €25 miljoen kost, maar het levert in euro's uitgedrukt maar liefst €52 miljoen op. Het is hard nodig deze bijzondere pedagogische basisvoorziening te ondersteunen. 27% van de speeltuinen heeft het moeilijk en geeft aan tussen nu en vijf jaar te moeten stoppen. Niet elke gemeente faciliteert speeltuinen voldoende financieel en beleidsmatig. Dit, terwijl deze facilitering zichzelf terugbetaalt.

4. Alle kinderen kunnen meespelen

Kinderen in stedelijke gebieden met weinig groen, evenals kinderen met een handicap of chronische ziekte, spelen minder buiten. Het genoemde onderzoek van Jantje Beton toont aan dat in wijken met weinig groen 51% van de kinderen nooit of bijna nooit buiten speelt, tegenover 32% gemiddeld. Door deze kinderen extra aandacht te geven, kunnen alle kinderen gelukkig en gezond opgroeien. Zo deden al veel gemeenten, mede vanuit het perspectief van VN-Verdrag Handicap, een SamenSpeelBelofte om kinderen met een beperking gebruik te laten maken van publieke voorzieningen, zoals speeltuinen.

De lokale uitdaging voor meer urgentie voor buitenspelen is groot. We denken graag met u mee hoe u dit kunt aanpakken, neemt u daarvoor gerust contact met ons op. We hebben u als lokale partner hard nodig om een leefbaar en gezond Nederland te creëren waarin buitenspelen voor elk kind de norm is, elk kind moet kunnen buitenspelen, elke dag!

Met vriendelijke groet,

Mascha van Werven
Directeur-bestuurder Jantje Beton

⁵ [Speeltuinen voorzien de Nederlandse samenleving jaarlijks van 52 miljoen | Ecorys](#)